

Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

Tanzanianske ungdomsskoleelevers motivasjon for utdanning

Tanzanian Secondary School students
motivation for education

Kandidatnummer: 196

GUPEL412 (Bacheloroppgave, vitenskapsteori og
forskningsmetode) Institutt for pedagogikk, religion og
samfunnsfag

Antall ord: 10110

Veileder: Kjetil Knaus Fosshagen

Innleveringsdato: 03.06.2019

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 10.

Abstract

The UNs sustainable development goals, should by 2030 ensure that all girls and boys complete free, equitable and quality primary and secondary education. In Tanzania today, the quality of the education in public schools are low, and a lot of students fail exams and drop out of school without mastering basic skills, such as reading, writing and calculating. Earlier this spring, I practiced teaching for three weeks at a public school in an urban place in Tanzania. During my time, I interviewed fifty-nine students on their motivation for school, and their plans for the future. This thesis purpose is to discover how Tanzanian secondary school students look at their own future, and their motivation for education. From speaking with the students, I found out that the students were motivated for various reasons, but that all the causes could be seen in light of political and societal conditions. I found out that the students care much for their own development and creating a good future for themselves, but not in all in an egocentric way. If they achieve success, it is considered important for the students to help out their families and contribute to the nations development.

Innholdsfortegnelse

1 INNLEDNING	4
1.1 PROBLEMSTILLING.....	5
1.2 DISPOSISJON.....	5
2 BAKGRUNN.....	6
2.1 FNS BÆREKRAFTSMÅL OG TILGANG PÅ GRATIS SKOLEGANG.....	6
2.2 ØKONOMI OG ARBEIDSLIV I TANZANIA	8
2.3 TANZANIAS UTDANNINGSFILOSOFI: FRA KOLONITIDEN TIL I DAG	9
2.3.1 <i>En ny utdanningsvisjon.....</i>	<i>10</i>
3 TEORI	14
3.1 VALG AV TEORI.....	14
3.2 DISKURSANALYSE.....	14
4 METODE	16
4.1 VALG AV METODE	16
4.2 UTVELGELSE AV RESPONDENTER	17
4.3 DATAINNSAMLING GJENNOM SPØRRESKJEMA, INTERVJU, OBSERVASJON OG DOKUMENTANALYSE	18
4.3.1 SPØRRESKJEMA	18
4.3.2 INTERVJU.....	18
4.3.3 <i>Observasjon.....</i>	<i>19</i>
4.3.4 <i>Dokumentanalyse</i>	<i>19</i>
4.4 RELABILITET OG VALIDITET.....	20
4.5 ETISKE HENSYN.....	21
5 PRESENTASJON AV FUNN OG DRØFTING.....	22
5.1 PRESENTASJON AV RESPONDENTER.....	22
5.2 HVEM ØNSKER Å STUDERE ETTER SECONDARY SCHOOL?.....	23
5.3 MOTIVASJON FOR UTDANNING	25
5.4 UTDANNING FOR NASJONAL UTVIKLING.....	30
5.4.1 <i>Elevenes svar på undersøkelsen.....</i>	<i>30</i>
5.4.2 <i>Elevsvar i lys av formelle dokumenter.....</i>	<i>31</i>
5.5 UTDANNING FOR Å HJELPE FAMILIE OG ANDRE RELASJONER.....	33
5.6 UTDANNING FOR INDIVIDUELL UTVIKLING.....	34
6 KONKLUSJON.....	37
7 LITTERATURLISTE	38
8 VEDLEGG	42
VEDLEGG 1: SIGNATUR FRA REKTOR.....	42
VEDLEGG 2: SØKNADSSKJEMA NSD	43
VEDLEGG 3: ELEVUNDERSØKELSE	44

1 Innledning

Tanzania har en befolkning på mellom 50 og 60 millioner mennesker, hvor halve befolkningen er under 18 år. Dette er en svært ung befolkning, og til tross for at det er forventet at befolkningsveksten vil avta, står Tanzania overfor mange år med enorme barnekull som skal ha tilgang til skole og helsetjenester. I mange år har Tanzania hatt et spesielt fokus på å bygge ut skolesystemet, slik at alle barn og unge har tilgang på utdanning. Med det raskt voksende antallet barn og unge som skal inn i skolen, står landet imidlertid overfor store utfordringer (Vågenes, 2019, s. 35). Det store antallet barn som skal inn i skolen har gått ut over kvaliteten på undervisningen, og elevene har i dag høy strykpersent ved avsluttende eksamen på Secondary School¹. Mangelen på ressurser som gode lærere og tilstrekkelige læremidler fører til at elever går ut av skolen med manglende ferdigheter i lesing, skriving og regning. Dette har igjen ført til at millioner av unge mislykkes i å fortsette på Secondary School, ta høyere utdanning og få et yrke med en bra inntekt (Mashaza & Majani, 2019, s. 138). Til tross for at kvaliteten i dagens skole er svak, presenteres utdanning som nasjonens fremste middel for utvikling og vekst. Verden over, som vi også ser i FNs bærekraftsmål, er det en iboende antagelse om at utdanning er et gode, både for samfunnet som helhet, og for det enkelte individ.

Våren 2019 var jeg i Tanzania, hvor jeg tilbrakte tre uker på en offentlig Secondary School i et urbant område i Tanzania. I løpet av disse tre ukene ble jeg kjent med både lærere og elever, og i perioden jeg var her fikk jeg erfare en skolehverdag med svak undervisning, manglende utstyr, og overfylte klasserom. Til tross for svak kvalitet på utdanningen, møtte jeg elever med sterk motivasjon for skolegang, og store fremtidsplaner og drømmer.

Sitater som «education is the key of life» og «education will help us fulfill our dreams» gikk igjen hos de fleste elevene da jeg snakket med dem om hvorfor utdanning var viktig for dem. På bakgrunn av mitt møte med motiverte og ambisiøse elever på Secondary School, har jeg valgt å utforske følgende problemstilling:

¹ Bakgrunnen for at jeg har valgt å benytte betegnelsen Secondary School i oppgaven er at Secondary School omfatter både ungdomsskole og videregående skole i Tanzania, der O-level representerer ungdomsskole og A-level representerer videregående skole.

1.1 Problemstilling

Hvordan ser tanzanianske ungdomsskoleelever på utdanning? Og hvilken motivasjon har de for å ta utdanning?

1.2 Disposisjon

Oppgaven starter med at bakgrunnen for forskningen presenteres, der hovedfokuset er utdanningssituasjonen og utdanningsfilosofien i Tanzania i dag. Videre vil jeg forklare og begrunne mitt valg av metode og datainnsamling. Mine funn fra datainnsamlingen vil tolkes og drøftes i lys av bakgrunn og teori. Avslutningsvis vil jeg komme med en konklusjon som summerer hva jeg har funnet ut av gjennom mitt forskningsarbeid.

2 Bakgrunn

2.1 FNs bærekraftsmål og tilgang på gratis skolegang

FNs fjerde bærekraftsmål sier at verdens nasjoner skal «sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle» (FN-Sambandet, 2019). I følge FN er en god utdanning grunnlaget for å forbedre menneskers liv, og jenter og gutter skal ha lik tilgang til utdanning med god kvalitet, og den skal være gratis (FN-sambandet, 2019). FNs delmål til mål 4: 4.1 «Innen 2030 sikre at alle jenter og gutter fullfører gratis og likeverdig grunnskole og videregående opplæring av høy kvalitet som kan gi dem høyere relevant og reelt læringsutbytte» (FN-sambandet, 2019).

FNs barnekonvensjon stadfester at barn har menneskerettigheter, og krav på spesiell beskyttelse. Alle stater som har sluttet seg til barnekonvensjonen må følge det som står i den (FN-sambandet, 2018b). Partene anerkjenner barnets rett til utdanning, og har forpliktet seg til å:

- a) Gjøre grunnutdanningen obligatorisk og gratis tilgjengelig for alle, og b) oppmuntre utviklingen av forskjellige former for videregående opplæring, gjøre dem tilgjengelige og oppnåelige for ethvert barn, og treffe egnede tiltak som innføring av gratis undervisning og tilbud om økonomisk støtte ved behov. (Barnekonvensjonen, 2003).

Etter 2015 har skolepenger blitt fjernet fra Primary School og O-level Secondary School, for å gi lettere skoletilgang for vanlige barn i Tanzania (Mashaza & Majani, 2018, s. 141). For barn og ungdom mellom syv og sytten år, krever dermed ikke den offentlige utdanningen skolepenger. Til tross for at det etterstrebes likhet i skoletilgangen, er kvaliteten imidlertid langt dårligere på de offentlige skolene. Tallene på skoledeltakelse viser også at selv med en grunnskole uten skolepenger, er det ikke alle barn som går på skole, og ifølge en undersøkelse gjort av UNESCO, var skoledeltakelsen i 2017 på 79,9 % i grunnskolen i Tanzania. Dette er en nedgang på 14,2 prosentpoeng siden 2008, hvor skoledeltakelsen var på 94,1 % (FN-sambandet, 2018a).

Fattigdom er en viktig forklaring på hvorfor ikke alle barn går på skolen (Hoaas, 2008, s.38). Dette er av ulike årsaker, men kostnader knyttet til skolegang vil påvirke barns mulighet til skoledeltakelse. Selv om grunnskolen i Tanzania ikke krever skolepenger, kan direkte kostnader som kjøp av skolebøker, skrivesaker og skoleuniformer, begrense barns tilgang på utdanning. Skoledeltakelse kan også påvirkes av indirekte årsaker, som at det er behov for barnas arbeidskraft hjemme, eller i annet arbeid. Både direkte og indirekte årsaker kan forklare hvorfor skoledeltakelse i grunnskolen i Tanzania ikke er 100 % (Hoaas, 2008, s. 39). Fattigdom er som nevnt en årsak for at både jenter og gutter faller fra i skolen, og på Primary School viser statistikken at kjønnsforskjellen blant elevene nesten er utjevnet, da deltakelse for jenter er 90 %, mens den er 89 % for gutter. I større grad enn guttene faller jentene fra når de skal begynne på, og fullføre, Secondary School (Mashaza & Majani, 2018, s. 139). Forhold som påvirker jenters skoledeltakelse, er tidlig graviditet og tidlig ekteskap. Foreldre i mange lokalsamfunn har også foretrukket å utdanne gutter istedenfor jenter (Mashaza & Majani, 2018, s. 139).

I en undersøkelse gjort av Afrobarometer (2016/2018, Tanzania), spurte de et representativt utvalg hva som var deres høyeste grad av utdanning. I undersøkelsen svarte 11,6 % at de ikke hadde noe form for formell skolegang. 9,1 % svarte at de hadde gått noen år på Primary School, og 53 % at de hadde fullført Primary School. Det var bare 13,9 % som svarte at de hadde fullført Secondary School, til tross for stor satsing innenfor dette området de siste årene. Når det gjaldt høyere utdanning, svarte 1,8 % at de hadde fullført universitetsutdanning (Afrobarometer, 2016/2018).

2.2 Økonomi og arbeidsliv i Tanzania

Tanzania er en republikk i Øst-Afrika, med et innbyggertall på omtrent 55 millioner (FN-sambandet, 2018a). Tanzania er i dag en markedsøkonomi, og økonomien har de seneste årene hatt en stabil vekst, men landet er fremdeles blant de fattigste landene i verden. I følge FN lever 49,1 % av den tanzanianske befolkningen i ekstrem fattigdom. Dette er mennesker som lever for under 1,90 amerikanske dollar om dagen (FN-sambandet, u.d). I følge Christophersen og Vågenes viser noen statistikker at så mye som 2/3 av den tanzanianske befolkningen i 2011 levde under fattigdomsgrensen, men at statistikkene varierer mye, spesielt mellom de nasjonale og de internasjonale. De nasjonale statistikkene er av dem med lavest tall, muligens fordi myndighetene selv ikke ønsker høye fattigdomstall (Christophersen, 2018, s. 79).

Den tanzanianske sysselsettingen og økonomien er fremdeles basert på et jordbruk dominert av småbønder og enkel teknologi (Christophersen, 2018, s. 68). Likevel har ikke jordbruket en stor andel av totalproduksjonen i Tanzania. I dag jobber 67 % av Tanzanias befolkning i primærnæringen, men til tross for at næringen sysselsetter to tredjedeler av arbeidsstyrken, utgjør primærnæringen bare en tredjedel av bruttonasjonalprodukt. Sekundærnæringene utgjør derimot en liten del av sysselsettingen, 6 %, men en høyere andel av bruttonasjonalproduktet, 28 %. Tjenesteyting, som turisme og handel, utgjør 27 % av sysselsettingen, og hele 40 % av bruttonasjonalprodukt (Christophersen, 2018, s. 69).

Landets viktigste næringer, gruvedrift, turisme og andre servicenæringer, har skapt økonomisk vekst. De siste fire årene har den prosentvise veksten i BNP vært på omtrent syv prosent (Christophersen, 2018, s. 71). Utviklingen hemmes imidlertid av korrupsjon, tungt byråkrati og dårlig infrastruktur. Den stabile økonomisk veksten som landet har hatt de siste årene, har heller ikke kommet hele befolkningen til gode, og det er i dag store forskjeller mellom fattig og rik (FN-sambandet, 2018a). Siden frigjøringen, under Nyereres ledelse, har Tanzania hatt et mål om å bekjempe fattigdom, og dette skal gjøres gjennom å gi befolkningen kvalitetsutdanning, som forbereder dem til å takle utviklingsutfordringene på alle nivåer (United Republic of Tanzania, 1999).

2.3 Tanzanias utdanningsfilosofi: Fra kolonitiden til i dag

Etter første verdenskrig mistet Tyskland koloniherrdømmet ved Versaillesfreden, og Tanganyika ble et britisk mandatområde, i realiteten en britisk koloni. Tanganyika var i denne perioden et rase- og klassesdelt samfunn, der toppen bestod av en europeisk overklasse som dominerte i økonomi, politikk og administrasjon. Nederst i rase- og klassepyramiden var afrikanerne, som utgjorde 99 % av befolkningen, og bare en liten del av dem fikk gå på skole (Christophersen, 2018, s. 52). De afrikanerne som fikk tilgang til skole, opplevde et rasebasert og segregert utdanningssystem. Afrikanere, asiater og europeere hadde hver sine skoler, og undervisningen vektla ulike ferdigheter på de ulike skolene. De afrikanske grunnskolene vektla de tre grunnleggende ferdighetene lesing, skriving og regning, mens de europeiske elevene hadde tilgang på naturfag, sentrale «dannelsesfag», handels- og teknisk utdanning.

Etter frigjøringen i 1961 og dannelsen av republikken Tanzania i 1964, ble Nyerere landets første president. Umiddelbart tok myndighetene initiativ til å forby utdanning basert på raser, og det ble heller innført et system med en utdanning som skulle fremme selvstendighet og uavhengighet. Nyerere var lærer, og utdanningslagordet «Utdanning er makt» ble formulert under hans styre. Etter uavhengigheten utnevnte Nyerere tre fiender av en nasjons utvikling: fattigdom, sykdommer og analfabetisme. Nyerere erklærte at utdanning var det eneste «våpenet» som kunne utkjempe disse tre fiendene og hindringene mot landets utvikling (Christophersen, 2018, s. 128).

“... but those of us who have been lucky enough to receive a good education have a duty also to help to improve the well-being of the community to which we belong: it is part of loving ourselves.” (Lema, Mbiliny & Rajani, 2004, s. 164).

Nyerere startet Universal Primary Education-programmet som skulle sikre at alle barn hadde tilgang til grunnskoleutdanning. Dette var et utdanningssystem som skulle fremme selvstendighet og uavhengighet (Mashaza & Majani, 2018, s. 128). Hovedmålet med utdanningen var at alle barn som hadde fullført Primary School, skulle ha tilegnet seg tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter til å arbeide i landsbyene de kom fra. Det ble lagt vekt på praktiske ferdigheter, og de ferdig utdannede elevene skulle bruke den nye lærdommen til å

forbedre både sine egne liv, og landsbybeboernes liv, med sin nye kunnskap (Mashaza & Majani, 2018, s. 128). Idéen var at utvikling skulle komme nedenfra, gjennom å forbedre jordbrukets produktivitet og befolkningens helse. Dette systemet ble innført under Ujamaa-politikken, og var sterkt statlig styrt. Utdanningssystemet var orientert mot hele befolkningen, som et fellesskap. Utvikling var et begrep som tok kollektivet som utgangspunkt og enhet. Det kommer tydelig fram i følgende sitat fra Julius Nyerere om om “education for self-reliance”:

Finally our education, especially our higher education, should be socially responsible. Education for Self-Reliance is not education for selfishness. Yes, it is also for the Self-Reliance of our country. I believe that the community has a responsibility to educate its members. The need for individuals to contribute directly to their own education and education of their children cannot absolve the community as a whole, represented by local and central government, from its duty to assist every Tanzanian to receive good education. But a poor country like Tanzania cannot afford to educate the selfish. It invests in education in a belief that such investments is good for both the individual concerned and for the community as a whole. In the language of yesterday: Education for self-Reliance, especially at this higher level, should also be Education for Service. (Lema et al., 2004, s. 164).

2.3.1 En ny utdanningsvisjon

Utdanning var et offentlig ansvar frem til 1980, da det ble åpnet for private skoler for å tilfredsstillere det økende behovet. Dette gjaldt spesielt behovet for Secondary Schools. Myndighetene innførte nasjonale og internasjonale strategier, der målsettingen var utdanning for å utrydde fattigdom, som en vei for å oppnå utvikling. Til tross for innsatsen, har skoledeltakelse og -tilgang variert mye (Mashaza & Majani, 2018, s. 129). Nyereres utdanningsvisjon bygget på å forberede barn til å gå inn i arbeid etter ferdigstillelse av de første syv årene av skolegangen. Dagens utdanningspolitikk fokuserer derimot på grunnskoleutdanningens ansvar til å forberede elevene for videregående opplæring og utdanning.

Rundt 1980 innså myndighetene at Ujamaa-politikken hadde slått feil og var økonomisk mislykket. Det var for lav og ineffektiv produksjon med mangel på ressurser og viktige innsatsvarer. Til tross for at landet hadde mottatt mye bistand i denne perioden, hadde landet oppnådd liten økonomisk utvikling og vekst (Christophersen, 2018, s. 65). Fattigdommen økte, og på slutten av 1980-tallet innså myndighetene at den tidligere strategien innen utviklingspolitikken, ikke var tilstrekkelig til å tilpasse seg et marked i rask endring, både innen økonomi og teknologi. Utviklingsvisjonen for 2025 ble opprettet for å mobilisere, og å vekke befolkningens ambisjoner om å løfte nasjonen, gjennom felles nasjonale mål (United Republic of Tanzania, 1999). Vision 2025 ser, i likhet med Nyereres politikk, utdanning som et verktøy for nasjonal utvikling, men har også et annet språk og en annen filosofi, der det konkurranseorienterte og ansvarlige individet er basis for samfunn og utvikling. Språket er preget av en internasjonal bistandssjargong (DeJaeghere, 2017, s. 83). Dokumentet understreker at det er viktig å utvide høyere utdanning for å utvikle en kritisk masse av menneskelige ressurser av høy kvalitet, noe som er nødvendig for å mestre utviklingsutfordringene på alle nivåer (United Republic of Tanzania, 1999).

The level of quality of education that has been attained has not been adequate to meet the growing development challenges and to enable the search for solutions to the development problems that confront the nation. Education has not adequately and appropriately been geared to integrate the individual into the community. Equally, it also has not been able to innovatively engage Tanzanians in entrepreneurship and self-employment (United Republic of Tanzania, 1999).

Et godt utdanningssystem skal kunne skape en befolkning tilstrekkelig utstyrt med den kunnskapen som kreves for å løse utviklingsutfordringene som nasjonen står overfor. Denne utdanningen skal ha et fokus på å fremme kvalitet, kreativitet og problemløsning (United Republic of Tanzania, 1999). Vision 2025 understreker betydningen av vitenskapelige dataferdigheter, og at utdanningssystemet må etablere en vitenskaps- og teknologikultur allerede fra tidlig alder. Grunnleggende matematikk og vitenskap må prioriteres i tråd med den økende teknologiske utviklingen som skjer globalt (United Republic of Tanzania, 1999). Siden 2000-tallet har utdanningen også blitt mer eksplisitt knyttet til fattigdomsreduksjon i Tanzanias politikk, og målet om fattigdomsreduksjon er gitt som en begrunnelse for å tildele størstedelen av utdanningsbudsjettet til grunnskolenivå (Wedgwood, 2010, s. 845). Fra Nyerere og frem til

i dag, har politikken og det globale markedet forandret seg mye, og Tanzania har valgt å vektlegge konkurransen innen den globale økonomien (United Republic of Tanzania, 1999).

“Unlike the ujamaa vision, in which the collective citizenry takes precedence, the development onus here sits squarely with the individual” (Sanders, 2008, s. 115-116).

Joan deJaeghere beskriver endringen slik:

«...a shift away from education for community development, and particularly a socialist informed strategy, toward one of skills and participation in a global economy (deJaeghere, 2017, s. 83).

Utdanning handler ikke lenger bare om å utdanne for å utvikle jordbruket, slik det gjorde under Ujamaa-politikken, men utdanning for å utvikle nasjonen økonomisk og teknologisk, og for å bekjempe fattigdom. For å møte disse utfordringene, må kvalitet i utdanning og kontinuerlig læring prioriteres. Med kontinuerlig læring, menes blant annet at kulturen må gjennom en transformasjon av tankegangen for å fremme positive holdninger til selvutvikling, samfunnsutvikling, og selvtilit, samt forpliktelse til å møte utviklingsutfordringene som nasjonen står overfor. Nasjonen må benytte enhver mulighet til å forbedre livskvaliteten til befolkningen, ved å utdanne, øke humankapital og redusere fattigdom (United Republic of Tanzania, 1999).

I motsetning til Ujamaa-visjonen, hvor kollektiv borgerrett har forrang, sitter utviklingsvisjonens tyngde hos individet. Man må likevel merke seg at den nyliberalistiske visjonen ikke er helt ulik fra Nyereres Ujamaa-politikk. Begge vektlegger for eksempel at hardt arbeid kreves av sine borgere, og at utviklingen må bygges med en stabil og fredelig nasjon, med høy kvalitet i helsevesen og utdanning. Begge visjonene har også som formål å «flytte folket i Tanzania fra fattigdom til en tilstand av velstand». Det er derfor ikke overraskende at de fleste tanzanianere finner den neolibérale visjonen overbevisende, hvis den kan føre landet ut av fattigdom (Sanders, 2008, s. 115-116).

Livet og samfunnet, spesielt i den vestlige delen av verden, omfattes av ideen om det frie

marked, og med økt globalisering, blir stadig flere mennesker verden over påvirket og formet av de verdiene som det frie markedet, med vekt på egeninteresse, bygger på. Ideologien om det frie markedet, kan spores tilbake til Adam Smith (1723-1790). Han trakk frem egeninteresse og egoisme som selve drivkraften bak økonomisk utvikling i fremgangsrike samfunn, og det stilles i dag spørsmål til om det moderne mennesket, i stadig økende grad, styres av en samfunnsideologi som vektlegger egeninteresse snarere enn å legge vekt på medborgerlig ansvar og plikter i samfunnet (Nafstad, 2005). I dag er det tendenser til økt marked også i Tanzania, og man går mer vekk fra statlig styring og fellesskapets utvikling. Som nevnt handler utviklingen i Tanzania mye om at nasjonen må tilpasse sin økonomiske utvikling, til det globale markedet. Dette skaper større konkurranse og marked, og fattigdomsreduksjonen handler ikke bare om et felles nasjonalt mål, men går også mer på det individuelle planet, i tråd med internasjonale trender.

Det er likevel en viss spenning i dagens diskurs eller filosofi om utdanning, mellom den globale konkurransen basert på individer, og nasjonens fellesskap. Man kan nemlig også se at Nyreres visjon om fellesskapet fremdeles står sterkt i befolkningen i Tanzania, og i Tanzanias utdanningsvisjon. Vision 2025 innleder hele sin visjon med at nasjonen har behov for et felles mål for å klare å gjennomføre utviklingen, og poengterer at å gi befolkningen eierskap til utviklingsagendaen, og økt selvtillit, på alle samfunnsnivåer, er nødvendige drivkrefter for at visjonen skal realiseres (United Republic of Tanzania, 1999).

3 Teori

3.1 Valg av teori

Problemstillingen min handler om hvordan tanzanianske ungdomsskoleelever ser på egen utdanning, for å finne ut av deres motivasjon. Siden jeg gjennom intervju, dokumentanalyse og observasjon, skal undersøke deres motivasjon, trengte jeg en teori som kunne belyse dette. Jeg har derfor valgt å bruke teori som kan hjelpe meg å analysere utsagn og tekst, en analyse om hvordan ting sies og presenteres, og vil derfor analysere undersøkelsen min gjennom en diskursanalyse.

3.2 Diskursanalyse

En diskurs er et sett med begreper, problemstillinger og formuleringer som ligger nedfelt i språket, og som definerer hva som kan sies om et gitt tema (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 91). Språket vårt er strukturert i ulike mønstre som preger våre utsagn, og disse mønstrene kan vi identifisere når vi anvender en diskursanalyse. Når vi analyserer samtaler, får vi innsikt i hvordan personer forstår sin virkelighet gjennom måten de ordlegger seg på. Samtaler gir oss også et utgangspunkt for å forstå forholdet mellom individ og kultur. Vi kan knytte måter personer snakker om bestemte temaer på, og hvordan de presenterer seg selv i forhold til disse temaene, til etablerte mønstre innenfor den kulturen personene tilhører (Thaagard, 2018, s. 120). Den samfunnsfaglige diskursanalysen, som Michael Foucault er talsperson for, legger vekt på sammenhengen mellom diskursens innhold og dens samfunnsmessige betingelser (Thaagard, 2018, s. 121).

Diskursanalyse på et generelt nivå retter oppmerksomheten mot hvordan deltakerne i prosjektet anvender enten de samme eller ganske like diskursene i samtalen (Thaagard, 2018, s. 122). Jeg vil i analysedelen i min oppgave, kategorisere svarene til intervjuobjektene, da det kan tyde på at samfunnsmessige og kulturelle betingelser, preger svarerne til intervjuobjektene. Elevene anvender mye av de samme formuleringene og begrepene, og jeg har derfor kategorisert svarene deres i; utdanning for nasjonsbygging, utdanning for individuelle årsaker, og utdanning

for å hjelpe familie og andre relasjoner. Gjennom analysen vil jeg søke og diskutere mulige forklaringer, på hvilke samfunnsmessige rammer som produserer akkurat disse svarene.

Det er trolig at dersom man hadde stilt de samme spørsmålene til elevene under Nyereres Ujamaa-politikk, ville kanskje den samfunnsmessige konteksten preget svarene på en annen måte. Under Nyerere handlet det om å skape en samlet nasjonal identitet, og nasjonen skulle utvikle seg i fellesskap (Mashaza & Majani, 2018, s. 108). I dag er svarene elevene gir også individualistiske, da det siden 1980-tallet med strukturtilpasningsprogrammet, ble et større fokus på at landets økonomiske og politiske struktur skulle tilpasses det internasjonale markedsøkonomiske systemet (Christophersen, 2018, s. 65). Til tross for en nyliberalistisk samfunnsutvikling, med et større fokus på individ og individets selvstendighet innenfor det globale markedet, ser det ut til at fellesskapet fremdeles står i Tanzanias yngre generasjon. Mange av elevene snakker om å hjelpe andre, hjelpe samfunnet og hjelpe nasjonen. I undersøkelsen har flere respondenter, uavhengig av hverandre, brukt det samme sitatet fra landsfaderen Nyerere om utdanning; «Education is the key of life», uten at de sa at dette var et sitat. Dette kan være blant annet på grunn av en påvirkning fra lærebøker og årsplaner, og senere i analysen vil jeg se mer på hvordan utdanning legges frem i disse formelle dokumentene, og om dette kan ha påvirket elevene til å bruke de samme diskursene for å beskrive sitt syn på utdanning.

4 Metode

Metode betyr å følge en bestemt vei mot et mål, og samfunnsvitenskapelig metode handler om hvordan vi skal få informasjon om den sosiale virkeligheten, hvordan denne informasjonen kan analyseres, og hva den forteller oss om samfunnsmessige forhold og prosesser (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 16). Jeg har basert min tilnærming til oppgaven og mitt valg av metode på boken «Forskningsmetode for lærerutdanningene (2012)» av Line Christoffersen og Asbjørn Johannessen, og boken «Skapte virkeligheter – Kvalitativt orientert metode (2007)» av Tor Halfdan Aase og Erik Fossaskåret. I metodedelen har jeg presentert bakgrunnen for hvordan jeg har gått frem under forskningen for å få tak i mine funn, og hvordan mine funn underveis har formet problemstillingen min og oppgavens struktur.

4.1 Valg av metode

Metodebruken i denne oppgaven har vært delvis planlagt på forhånd, og det er blitt gjort noen endringer underveis. Ettersom jeg ikke visste helt hva som ventet meg i praksis i Tanzania, hvilke respondenter jeg kom til å møte, eller hvilke funn jeg kom til å gjøre meg, valgte jeg å stille meg relativt åpen for metode. Jeg valgte et eksplorerende design for undersøkelsen min, ettersom det gjennom forskningsarbeidet ville tillate meg å være fleksibel (Fangen, K. 2010. s. 33). Dette designet gjorde det mulig for meg å gjøre endringer etterhvert som jeg lærte mer om temaet, og det lot meg endre fokuset flere ganger i løpet av oppgaveskrivingen. På bakgrunn av dette, ble også kvalitativ metode det mest naturlige og relevante valget for denne oppgaven, særlig siden dette tillater fleksibilitet, dybde og spontanitet i interaksjon med respondentene (Christoffersen, & Johannessen, 2012. s. 17). Dersom man vil studere hvordan mennesker opplever, erfarer, tror, mener og tenker, egner ofte kvalitativ metode seg best (Grimen, 2012, s. 246).

4.2 Utvelgelse av respondenter

I kvalitative undersøkelser, forsøker man å få mye informasjon om et begrenset antall personer. Dersom målgruppen er homogen, altså relativt like hverandre, i for eksempel alder og sosioøkonomisk status, trenger forskeren færre respondenter til undersøkelsen (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 49). Jeg har denne våren vært i praksis på en ungdomsskole i Tanzania, hvor datainnsamlingen ble utført. Jeg fikk være tre uker i to forskjellige klasser på Secondary School, og var derfor i tett interaksjon med respondentene. Da jeg på forhånd av oppholdet, visste at jeg ønsket å skrive om utdanning, ble elevene i praksisklassene naturlig å velge til intervjuobjekter. På skolen hvor jeg hadde praksisperioden min, deler de elevene inn i klasser etter resultater på prøver og eksamen. Det var klasser der A ble regnet som «best», og F som den svakeste klassen. I praksisperioden min var jeg i både B-klassen og D-klassen, men valgte å holde intervjuguiden i B-klassen, da de mestret engelsk bedre enn elevene i D-klassen. Om dette har gjort noe utslag på resultatet av forskningen er uvisst, men elevene i B-klassen har bedre resultater på prøver og eksamen, noe som kan gjøre at deres ambisjoner og drømmer for videre utdanning er høyere, eller er på andre grunnlag, enn i D-klassen. Alle intervjuobjektene i forskningen, var elever i offentlig skole i et urbant område i Tanzania. Alle var i alderen 14-18 år, og blir derfor sett som en homogen gruppe.

4.3 Datainnsamling gjennom spørreskjema, intervju, observasjon og dokumentanalyse

4.3.1 Spørreskjema

En samfunnsforskning behøver ikke å være enten kvalitativ eller kvantitativ, det er også mulig å kombinere metoder i en og samme undersøkelse. Jeg utførte også en mer kvantitativ metode, da elevene i klasserommet svarte på et spørreskjema jeg hadde laget på forhånd (Vedlegg 3). Jeg hadde et spørreskjema med en av praksisklassene, og på offentlige skoler i Tanzania er det vanlig med store klasser, og med spørreskjemaet ble det derfor lett å nå ut til mange elever på en gang. I spørreskjemaet ble det stilt identiske spørsmål, i samme rekkefølge til alle intervjuobjektene. I motsetning til i de fleste kvantitative spørreundersøkelser, var det her bare ett spørsmål av syv, som hadde svaralternativer oppgitt på forhånd. Da de resterende spørsmålene var åpne, der deltakeren fritt kunne svare med egne ord, ble det i hovedsak i dette spørreskjemaet brukt kvalitativ metode (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 17).

4.3.2 Intervju

Da jeg på forhånd forventet at noen av spørsmålene kunne være uklare for elevene, valgte jeg å ha et semistrukturert gruppeintervju med seks tilfeldig valgte elever fra klassen, i tillegg til spørreskjemaet. Et semistrukturert intervju har en overordnet intervjuguide som utgangspunkt, men spørsmål, temaer og rekkefølge kan variere (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 79). Dette intervjuet vekslet mellom å være semistrukturert og ustrukturert, da intervjuet til tider bar mer preg av å være en samtale, der jeg tilpasset spørsmålene etter hvert som elevene svarte (Christoffersen, & Johannessen, 2012. s. 78). Sammenlignet med et strukturert intervju, som innebærer spørsmål fra forsker til respondent, kan dette intervjuet også ses på som en feltsamtale, som er mer lik dagligdagse samtaler mellom folk, hvor forsker ofte forteller like mye som han lytter (Aase & Fossåskaret, 2007. s. 30). Jeg valgte å ikke ta lydopptak av intervjuet, da jeg fryktet at dette kunne skape en barriere mellom meg som forsker, og respondentene. Jeg ønsket en mer naturlig setting, og jeg skrev derfor ned viktige sitater og poeng underveis, men ventet til etter at elevene hadde gått før jeg skrev et ferdig intervjureferat. Elevene var åpen, og det kunne se ut til at de likte å prate om utdanning, sin familie og sin fremtid. Jeg holdt intervjuet i slutten av den andre uken i praksis, og jeg hadde da allerede fått

et godt forhold til flere av intervjuobjektene, noe som kan ha bidratt til å skape trygge rammer for samtalen.

4.3.3 Observasjon

I denne forskningen har jeg brukt observasjon som supplerende metode for å få svar på problemstillingen. Data fra observasjon er ofte beskrivelser av personers aktiviteter, atferd eller handlinger. I kvalitative studier velger forskeren ofte ut en eller flere demografiske nøkkelfaktorer som alder, kjønn og sosial klasse, for så å observere respondentene i sin naturlige setting, som i dette tilfelle er i klasserommet. Da jeg har vært i praksis og arbeidet som lærer i to ulike klasser, har det vært en naturlig setting for meg å observere elevene i klasserommet. Jeg har observert elevers ferdigheter og holdninger til skolearbeidet, og samtidig hatt mulighet sammenlignet de to ulike klassene (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 61-64).

4.3.4 Dokumentanalyse

I denne forskningen ble også dokumentanalyse, altså analyse av skriftkilder som er relevante i forskningen brukt som metode (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 87). Relevant for denne forskningen, er den tanzanianske årsplanen for civics-faget, syllabus, og lærebøker som tilhører civics-faget, både for *form one* og *form three*. I disse formelle dokumentene, er det lærere og elever som er målgruppen. Derfor gav både læreplanen og lærebøkene meg viktig informasjon om hva myndighetene ønsker å formidle om utdanning, utvikling og arbeidsliv i Tanzania. Gjennomførelsen av analysen av lærebøkene gjorde jeg ved å lese relevante kapitler, og skrive ned punkter som var relevant for undersøkelsen min.

4.4 Relabilitet og validitet

Relabilitet betyr pålitelighet på forskningsspråket, og hvor pålitelig data er, er et grunnleggende spørsmål i all forskning (Christoffersen, & Johannessen, 2012. s. 23). Som jeg har nevnt tidligere, har valg av metode og problemstilling formet seg etter hvert i arbeidet, spesielt etter at elevene svarte på spørreundersøkelsen. I utgangspunktet skulle denne oppgaven dreie seg om elevenes fremtidsplaner, med tanke på videre skolegang og arbeidsmuligheter. Jeg ville undersøke om sosioøkonomisk status hadde en påvirkning på hvordan de så på egen fremtid, og jeg spurte elevene om hva foreldre og søsken arbeidet med, og hva foreldrene deres ønsket for fremtiden deres. Svarene elevene ga, var ikke slik jeg forventet, og jeg fikk derfor ikke ordentlig svar på deres sosioøkonomiske status. Ut fra statistikker og den bakgrunnsinformasjonen jeg har lest og hørt fra dette området i Tanzania, og denne skolen, er det tydelig at elevene ikke skrev ned den faktiske sannheten om situasjonen sin. Det kunne virke på meg som at elevene svarte det de ønsket at foreldrene og søsken arbeidet med, eller at skrev det de trodde var «riktig», altså det de trodde jeg ønsket eller forventet å høre. Dette kan ha en sammenheng med det inntrykket jeg fikk av hvordan skolesystemet i Tanzania er, hvor det er mer vanlig at elevene pugger direkte svar fra læreboken, enn å stille kritiske spørsmål og reflektere rundt hvorfor ting er som de er. For enkelte av elevene er det nok også tilfelle at de faktisk ikke er helt klar over hva foreldrene arbeider med. Det er heller ikke sikkert at alle elevene har pratet med foreldrene om deres egne fremtidsplaner, og hva foreldrene ønsker for dem. Det finnes forskjellige måter å teste datas reliabilitet på, og intervjuet jeg hadde med en gruppe elever, bekreftet at datainnsamlingen på noen områder ikke var pålitelig.

Validitet dreier seg om hvor relevant dataen er for den virkeligheten en undersøker (Christoffersen, L., & Johannessen, A. 2012. s. 24). Da deler av datainnsamlingen ikke var pålitelig, manglet den også validitet, som betyr gyldighet. Validitet er ikke noe absolutt, men et kvalitetskrav som bør være tilnærmet oppfylt (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 24). Målet var i utgangspunktet å undersøke om elevens sosiokulturelle bakgrunn påvirket skolegangen deres positivt eller negativt. På grunn av manglende relabilitet og validitet, har problemstillingen endret seg underveis. Målet er nå, som skrevet i problemstillingen, å finne ut hvilken motivasjon elevene har til å fullføre utdanning. I spørreskjemaet og i intervjuet, ble det også stilt spørsmål som dreiet seg direkte om elevenes eget syn på utdanning, og viktigheten av å fullføre skolegangen. Svarene elevene gir, er utelukkende positiv, og jeg måtte derfor stille

spørsmål igjen om elevene svarer ærlig. Jeg gikk da gjennom måten jeg har stilt spørsmålene, og da spørsmålene er formulert slik at elevene blir bedt om å fortelle ønsker, må svarene også tolkes som det. Altså ønsker eller drømmer for fremtiden.

Det var i dette tilfelle stor grad av samsvar mellom intervjuene, noe som kan tyde på sterk validitet. Informasjonen elevene ga selv om sine drømmer, og sin motivasjon for utdanning, samsvarer også med innholdet i bakgrunnen for bacheloren, både gjennom Tanzanias utdanningsvisjon og læreplanen.

4.5 Ethiske hensyn

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH) har vedtatt retningslinjer for forskningsetikk. Retningslinjene kan forkortes til tre ulike hensyn: (1) informantens rett til selvbestemmelse og autonomi, (2) forskerens plikt til å respektere informantens privatliv og (3) forskerens ansvar til å unngå skade (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 41). I min datainnsamling, har jeg tatt hensyn til disse etiske retningslinjene. Elevene valgte selv om de ville svare på undersøkelsen, og det ble gitt tydelig informasjon om at dette var data jeg skulle bruke i min bacheloroppgave. Det ble også gjort klart for elevene at opplysningene som ble innhentet, ikke kan identifisere dem.

Opplysningene om personene som deltar i denne undersøkelsen er anonyme, og det er ikke mulig, verken direkte eller indirekte, å identifisere enkeltpersoner som har deltatt i undersøkelsen. Opplysningene faller derfor utenfor personopplysningslovens definisjon, og denne undersøkelsen trenger derfor ikke å meldes til Norsk samfunnsvitenskapelige datatjeneste AS (Vedlegg 2) (Christoffersen & Johannessen, 2012. s. 43-44). Til tross for at elevene er anonyme, er de fremdeles under 18 år, og jeg hadde derfor med et papir til rektor ved skolen, for at han skulle tillate at jeg brukte elevene i undersøkelsen min. Før rektor signerte papiret, fortalte jeg han om bacheloren min og viste han intervjuguiden. Det signerte papiret er vedlagt bakerst i oppgaven (Vedlegg 1).

5 Presentasjon av funn og drøfting

I denne delen av oppgaven skal jeg presentere funn fra forskningen, og drøfte disse funnene i lys av bakgrunnsinformasjon, teori, lærebøker og læreplaner. Jeg har i forskningen hatt 59 respondenter, som alle har besvart en elevundersøkelse. Noen av spørsmålene fra elevundersøkelsen har jeg systematisert i en tabell for å vise oversikt. Elevene har svart på undersøkelsen i varierende grad og alle spørsmål er ikke like lett å systematisere i en tabell. Jeg har derfor valgt å sitere eller vise til enkeltformuleringer fra bestemte elevundersøkelser, i noen deler av analysen.

5.1 Presentasjon av respondenter

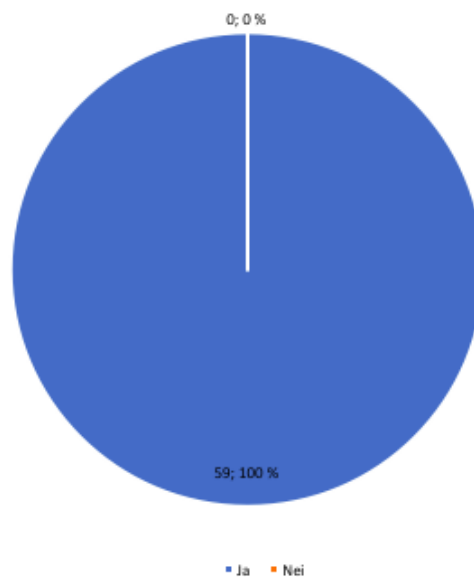
Informasjonen fra respondentene har jeg fått via et spørreskjema med åpne spørsmål, og i et gruppeintervju, hvor de fortalte om familiens og deres eget syn på utdanning og fremtid. Respondentene i denne undersøkelsen er elever fra form 2, i et urbant område i Tanzania. Respondentene er både gutter og jenter, i alderen 14-16 år. I Tanzania er klassene store, og denne klassen er ingen unntak. Dette er en klasse med omtrent 70 elever, og 59 av dem var tilstede for å svare på undersøkelsen. Felles for dem alle, er at de går på en offentlig skole i et av de fattigste områdene i Tanzania, hvor de aller fleste livnærer seg av jordbruk og kvegdrift (SOS-barnebyer, 2017). Felles har også elevene at de er plassert i den klassen som er rangert som den nest beste klassen på trinnet. Dette er altså elever som er motiverte for skole, og som gjerne har foreldre som støtter dem til å nå målene. I snakk med lærere på skolen, fikk jeg høre at det er et stort sprang mellom de klassene som rangeres høyt og de som rangeres lavt. Det er derfor vanskelig å si om dette utvalget av elever, er representativt for hele elevmassen på denne skolen, men svarene elevene har gitt tolkes gjerne som drømmer, og ikke nødvendigvis som fremtidsplaner. Derfor er det også ganske sannsynlig at elever i en annen klasse, vil ha de samme drømmene, uavhengig av hvordan de presterer på skolen.

5.2 Hvem ønsker å studere etter Secondary school?

Ut i fra statistikk fra Afrobarometer fra 2017/2018, er det fra et representativt utvalg, bare 13,9 % som har fullført Secondary School, og 1,8 % som har fullført en grad på universitetet. I denne klassen ønsker 100 % av elevene å studere etter at de er ferdig på Secondary School (se figur 1). Dette til tross for at statistikken tilsier at en høy andel av dem ikke en gang kommer seg videre fra O-level på Secondary School, som følge av fattigdom, da indirekte eller direkte kostnader knyttet til skolegang gjør at flere elever må droppe ut av skolen før de når A-level.

Figur 1

Ønsker du å gå på universitetet/ta en utdanning etter secondary school?

«I want to go to university, so I can expand my knowledge or education, so I will be a skilled person, like maybe a pilot or an accountant or an engineer». (Elev, form two).

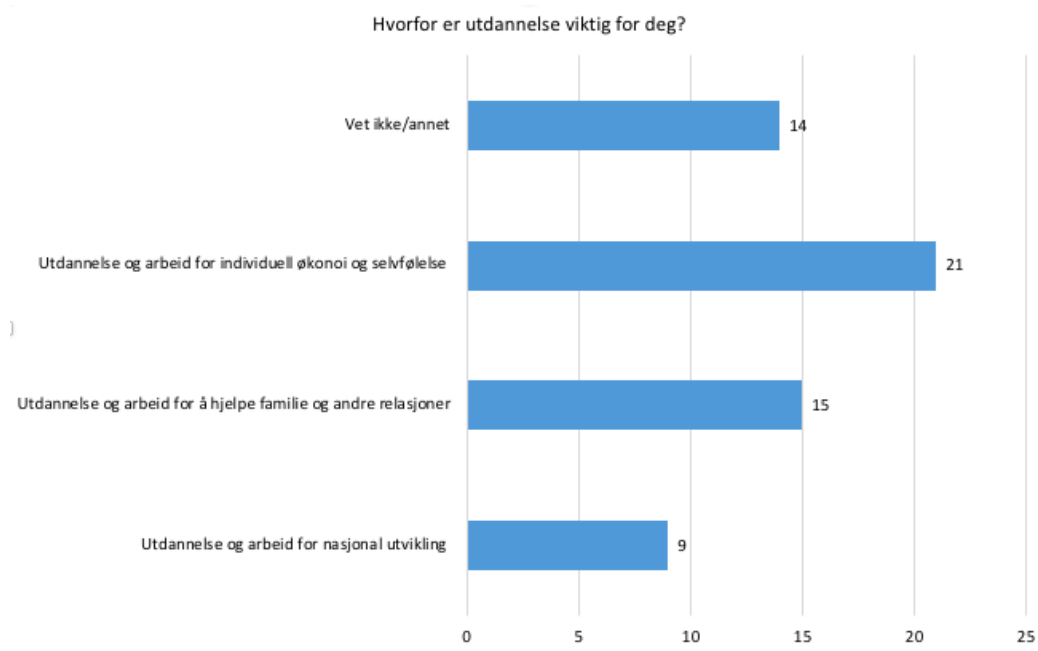
Som jeg presiserte tidligere, er dette et spørsmål om elevene ønsker å studere. I mine samtaler med dem, er det usikkert om elevene har en faktisk forventning om at de skal gå på universitetet, eller om formuleringer som «Yes, it is important. Because education enables a person to get a job. It also enables a country to develop in technology», kommer av en oppfatning av hva som er det riktige å svare. Det fremheves stadig politisk i Tanzania, og generelt i verden, at utdanning er det fremste middelet for å oppnå utvikling, og for å skape et bedre liv for seg selv. På bakgrunn av denne offisielle diskursen, er det kanskje ikke så overraskende at elevene bruker mye av de samme frasene for å fortelle hvorfor de vil ta en utdanning.

Det å stille spørsmål til elevene om hva ønsker å gjøre, kan også bety det samme som å spørre hva drømmene deres er. «Drømmer gir mening i det meningsløse», skriver hjelpeorganisasjonen UNICEF. Å ha fremtidsdrømmer kan være nødvendig for å klare å fylle livet med mening. Vi setter oss et mål, som gir oss iver og viljestyrke, også i perioder hvor det kan se mørkt ut. Unicef.no (2018) hevder at det at mange av elevene har store drømmer for fremtiden, kan bety at de har tro på at fremtiden deres ser lys ut, og at de har muligheten til å påvirke både sitt eget liv, og andres. Det kan også betraktes mer kritisk, som at de mangler realisme i forhold til egne muligheter og til betydningen av utdanning for arbeidsmarkedet.

5.3 Motivasjon for utdanning

I elevundersøkelsen, fikk elevene spørsmål om hvorfor utdanning var viktig for dem. Elevene svarer med ganske like formuleringer, noe som har gjort at jeg har systematisert svarene deres i fire kategorier. Selv om svarene er kategorisert, går de likevel inn i hverandre. En av respondentene har skrevet «*I want to improve my life, help my parents and help the country to develop*». For analysens struktur har jeg valgt å kategorisere svarene, selv om det at de ønsker å hjelpe familie, ikke utelukker at de også ønsker seg utdanning for individuelle årsaker.

Figur 2

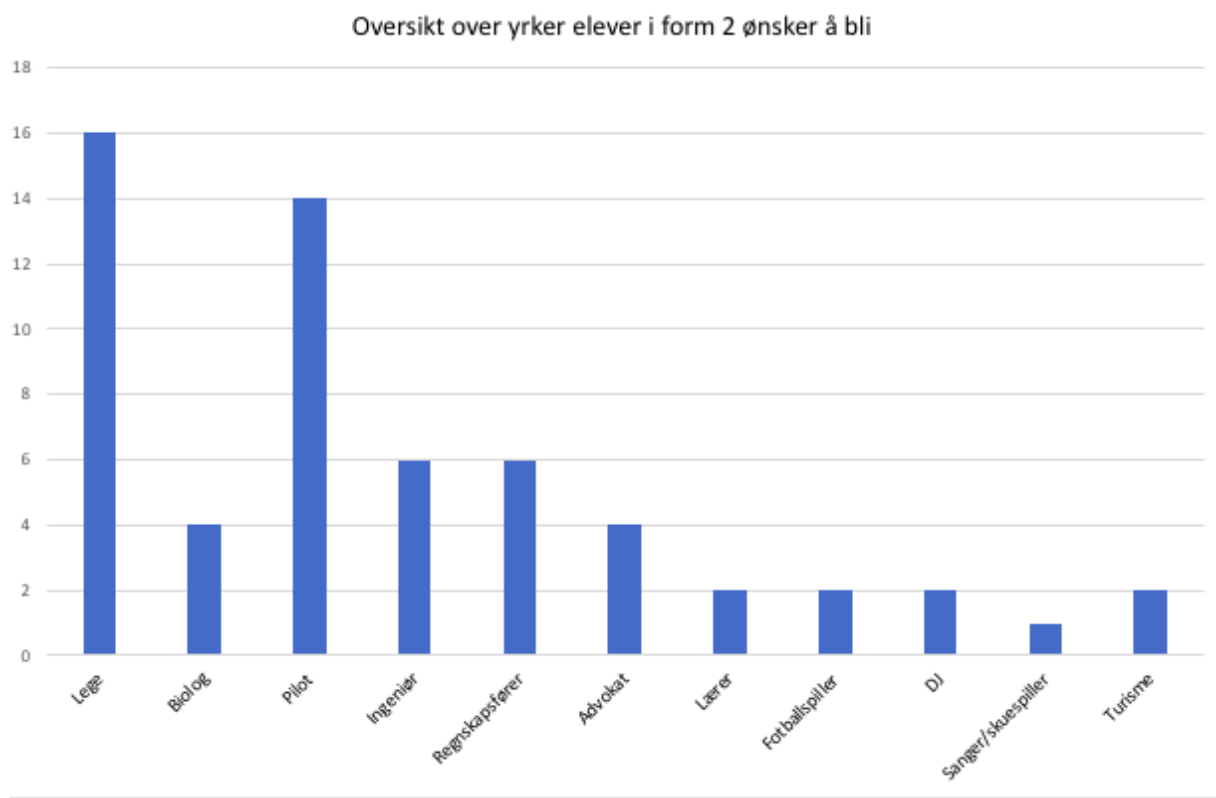

Elevene har svart på hvorfor utdanning er viktig for dem, og det kommer frem at flest av elevene, 21 av 59, ser på utdanning som en vei for å utvikle seg for å skape et bedre liv for seg selv. 15 elever mener at utdanning er viktig for å kunne hjelpe familie og andre relasjoner, og 9 elever nevner nasjonens utvikling som den viktigste årsaken til å gå på skole. De 14 resterende elevene skrev ingenting eller at de ikke vet. Dette med unntak av en av elevene, som skrev at utdanning var viktig «Because God wants». For befolkningen i Tanzania, er religion generelt svært viktig (Mashaza & Majani, 2018, s. 103). Det var likevel bare én av respondentene i denne undersøkelsen som nevnte Gud.

«Because education is better than anything in life» (Elev, form two)

I elevundersøkelsen fortalte også respondentene hva de ønsker å jobbe med når de ble eldre, og hvorfor de ønsker dette bestemte yrket.

Figur 3

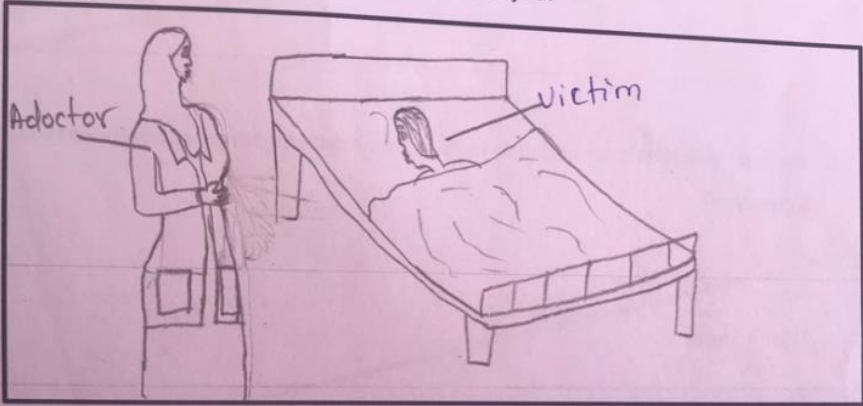
De respondentene som har svart på hvorfor de ønsker de ulike yrkene i fremtiden, har ulike svar. Det er likevel tydelig hvilke typer yrker som har høyest status blant elevene. Som vist i figur 3, ønsker flest av elevene å bli lege, deretter kommer pilot, ingeniør, regnskapsfører, advokat og biolog. Det er et smalt spekter av yrkestitler som nevnes, og det virker som elevene har lite informasjon om hvilke muligheter de har i fremtiden. Yrker med vitenskapelig og teknologisk tilnærming, er de yrkene som er mest ettertraktet blant elevene. Legeyrket er i tillegg et meningsfylt yrke som samfunnet har bruk for, og det ser ut til å spille en stor rolle for elevene i Tanzania. Seksten av elevene ønsker å bli lege, og fjorten ønsker å bli pilot.

Elevene ble bedt om å skrive ned hvorfor de ønsket det bestemte yrket, og svarene på de to ulike yrkene, var i stor kontrast. Flere av elevene som ønsker å bli lege, forklarer sitt ønske med formuleringer som:

«My parents they need me to do the occupation», «Help the people in Tanzania and cure peoples diseases and infections», «I want to help the people in Tanzania, because there are a lot of sick people, but few doctors to help them» og «Because I want my parents to have a better life and no one can hurt them ever»

Formuleringene om hvorfor man ønsker å bli lege, handler utelukkende om å hjelpe andre, enten den tanzanianske befolkningen eller familien. Ønske om å hjelpe eller gjøre en innsats for fellesskapet ser ut til å stå sterkt blant disse elevene.

6. Please draw a picture of your dream job in the box under and write down why you want this job and why this job is important to you.

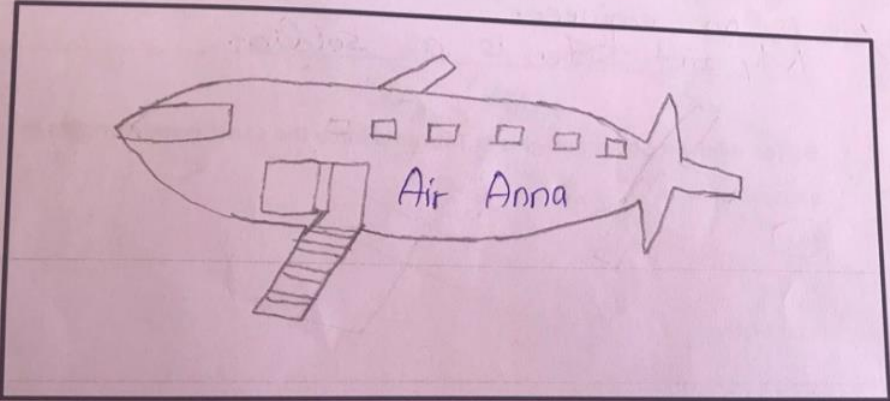
I want this job because is my dream
I want to give people treatment I like this job
And I know I can do this job. Is important because
when I was form 8 one my leg was broken but
doctor was don't care so much in for my leg that
why I want this job. to care patient.

Oppgavesvar fra en elev som ønsker å bli lege

Forklaringene til elevene som ønsker å bli piloter er mer individualistisk, og selv om også flere av dem ønsker å hjelpe familie og nasjonen, er formuleringene deres mer rettet mot egne drømmer og et ønske om god økonomi og status:

«I want this job because it is my favorite job which will pay me a lot of money to help my parents and other relations», «education will help me fulfill my dreams of being a pilot» og «Being a pilot will give me a good job and a better life living standard».

8. Please draw a picture of your dream job in the box under and write down why you want this job and why this job is important to you.

I want this job because since I'm in my mother stomach my parents waaalinitabirra kuwa I will be a pilot. And it is important because when you do this job you get a lot of money.

Oppgavesvar fra en elev som ønsker å bli pilot

Når det gjelder yrkesvalg, kommer det også frem at elevene ikke fokuserer på seg selv og sine kvaliteter. To elever ønsker å bli fotballspillere fordi de liker fotball, og en elev ønsker å bli sanger fordi hun er flink til å synge. Med unntak av dem, er det bare en av de to som ønsker å bli lærer, som kommer med en forklaring på valg av yrket med andre årsaker enn for å få seg en jobb, for å tjene penger, for å hjelpe familie eller for å utvikle landet. Eleven formidler at:

«I want to be a chemistry teacher. It is not important, but I like it and that is the only reason why I'm going to do this job. And I also like children» (Elev, form two).

I læreboken *Civics for Secondary Schools Form One*, er det et eget kapittel som kalles «Work». Her står det hva en jobb er, men ingenting om hvordan utdanning kan lede til en bestemt jobb. Ei heller står det noe om hvilke kvaliteter enkeltpersoner har, som gjør at de kan passe til de bestemte yrkene. Det fokuseres heller på hvorfor det er viktig å ha en jobb. Det står blant annet at «We get our basic needs from working» og «Work serves an identity in the society. People know and depend on each other. They identify each other as judges, carpenters, photographers, engineers, electricians, dentist, among others» (Abeid & Olotu, 2014, s. 51).

I intervjuet fortalte elevene at de ikke lærer noe særlig om yrkesvalg på skolen, og at de ikke heller snakker så mye i hjemmet om dette. Elevene vet derfor lite om hvilke muligheter de har for fremtiden, og hvordan målet skal nås. Uavhengig av lite informasjon om muligheter, er mine observasjoner gjennom tre uker sammen med elevene, at de har høy motivasjon på skolen, og at de jobber hardt for å få gode resultater på prøver og eksamen, for å få mulighet til videre utdanning etter O-level.

Uansett om elevene ønsker å bli lege eller pilot, virker elevene samstemte i at utdanning er viktig for fremtiden deres. «Education is the key to life. It will help us fulfill our dreams», skrev fire av respondentene, uavhengig av hverandre. Dette er et sitat fra landsfaderen Julius Nyerere, men ingen av respondentene nevnte dette. Det kan virke som at elevene har fått innprentet siden de var barn, at utdanning er løsningen som skal gi dem et bedre liv, og at Nyereres utdanningsfilosofi fremdeles gjør seg gjeldene, både hos elevene og i lærebøker. Jeg vil videre i analysen gå gjennom flere av respondentenes svar under, og se på spenningene mellom de ulike kategoriene, slik de er systematisert nå. Måten elevene snakker om utdanning, forteller oss noe om forholdet mellom individ og kultur. Jeg vil lenger ned i analysen, se om det er en sammenheng mellom hvordan elevene svarer på spørsmålet, og utdanningsdiskursens samfunnsmessige og kulturelle betingelser (Thaagard, 2018, s. 121). Med andre ord: *Hvor kommer disse formuleringene fra?*

5.4 Utdanning for nasjonal utvikling

Gjennom elevenes svar på elevundersøkelsen kommer det frem at 9 av de 59 respondentene som deltok i elevundersøkelsen ønsker god utdanning og jobb, for å bidra til å utvikle nasjonen. I dette avsnittet vil jeg derfor se på disse elevenes motivasjon, i lys av formelle dokument, som lærebok og utviklingsvisjoner.

5.4.1 Elevenes svar på undersøkelsen

Min erfaring gjennom observasjoner og samtaler med både lærere og elever i Tanzania, er at elevene er vant til å pugge setninger direkte fra boken. Det er det som står i boken, som også er det rette på eksamen og prøver. Da jeg ga elevene elevundersøkelsen, måtte jeg flere ganger gjenta til dem at dette ikke var en test, men at svarene deres skulle hjelpe meg i en oppgave, og at de skulle svare det de selv mente og at ingen svar var rett eller galt. Det virket likevel som at det for mange av dem var vanskelig å omstille seg, da de er vant til å skrive det som er riktig, og at de ikke er vant til å skrive egne meninger på denne måten. Jeg undrer meg derfor om disse ungdomsskoleelevene velger å svare på denne måten, fordi det er det som blir ansett som et korrekt svar. Svarene er ganske like og virker tydelig inspirert av formuleringer jeg har lest tidligere. En av elevene skriver selv at hun siterer Sør-Afrikas president, da hun ble spurt om hvorfor utdanning var viktig for henne:

“According to the president of South Africa state that “education is the most powerful weapon which can change the world easily». We need education to build up Tanzania”.

Elevene ser ut til å både være inspirert av læreboken, Nyerere og Vision 2025. Og de skriver at utdanning er viktig for dem fordi de ønsker å hjelpe og utvikle nasjonen:

«I want an education so that I will do a good job for the community and a good job in developing my country” og “I want to be an engineer of building Tanzania”.

(Elever, form two)

5.4.2 Elevsvar i lys av formelle dokumenter

I en tale av Nyerere i Dar es Salaam 21. august 1964, utfordrer Nyerere de utdannede og intellektuelle til å bidra i nasjonsbyggingen, og til å bruke de lærte teoriene i praksis:

At the same time, higher level institutions of learning were expected to instill in their students a spirit of service to their community and their nation. This was partly in recognition of the benefits which highly educated individuals had enjoyed as a result of public investment in their education, which was paid for by the people themselves. (Lema et al., 2004, s. 18)

Under Nyerere fulgte Tanzania en sosialistisk ideologi gjennom Ujamaa-politikken, der utviklingen var sterkt statlig styrt. Utdanningssystemet var orientert mot hele befolkningen som et fellesskap, med fokus på enhet og kollektivet. Med Ujamaa-politikk, sosialisme og staten som drivkraft, var det begrensninger på individets fortjeneste og interesser, og utdanningen fokuserte på praktiske ferdigheter til bruk i landsbykollektivet. I dag er utdanningvisjonen forandret, og vender mot en mer liberal ideologi med vekt på markedet, konkurranse og entreprenørskap. Et større fokus på individuell utvikling har kommet inn i skolen og samfunnsfaget, men skolen presiserer fremdeles for elevene, at nasjonen må stå sammen. I læreboken Civics for Secondary Schools Form one, er det et kapittel kalt «Work». Dette kapittelet består av fire sider, med lite tekst, noen oppgaver og flere bilder. Det legges mest vekt på at arbeid i dette kapittelet, er arbeid for nasjonal utvikling, hvor det står at:

National development refers to the improvement in the life of the people in a country. When people in a country works hard, they increase the country's production. This makes the economy grow. Work improves the lives of the people by producing goods and services that are needed by the people to satisfy their needs (...). It also enables the government to engage in development projects such as building of roads and industries. A nation cannot develop without these services from the government. Work is therefore very important if a country is to develop. (Abeid & Olotu, 2014, s. 51)

Under overskriften Importance of work står det skrevet at “Work improves the economic position of a family and the nation as a whole”. I læreboken Civics for Secondary School form three under et kapittel om fattigdom, nevnes det også at utdanning fremmer nasjonal utvikling:

- 1) A low level of science and technology has contributed to poverty in Tanzania
- 2) The majority of the people of Tanzania like other Africans are uneducated; this limits the ability of the people to participate in the development of their country profitably, especially the adults (Nchimbi, Mafiga, Abeid & Olutu, 2017, s. 96).

Både i tidligere utdannings- og utviklingsvisjoner, fra Nyereres tid, og frem til dagens Vision 2025, står fellesskapet sterkt. I Nyereres taler, som er sitert i bakgrunnskapittelet for denne undersøkelsen, står det at Tanzania ikke har råd til å utdanne de egoistiske. Selv om Tanzania i dag fører en mer liberal politikk, står fellesskapet sterkt, og i utviklingsvisjonen for 2025, blir utdanning sett på som er verktøy for nasjonal utvikling.

5.5 Utdanning for å hjelpe familie og andre relasjoner

«Education is important for my future because I need to help my parents and I want us to have a good life more than the life of today» (Elev, form two)

15 av elevene skriver at de ønsker en god utdanning for å kunne hjelpe familie og andre relasjoner. De ønsker å hjelpe familien, men noen nevner også lokalsamfunnet.

I læreboken for Civics for Secondary Schools Form One, står det at «a good citizen is someone who: Pay taxes, someone who supports the family and someone who do lawful productive work». Disse individuelle svarene kan sies å gjenspeile den tanzanianske kulturens fokus på fellesskapet, samt hvordan den gode borgeren blir fremstilt i lærebøker. Man kan også trekke inn Nyereres visjon om fellesskap, om hvordan et fattig land som Tanzania ikke har råd til å utdanne de egoistiske.

“Education is important for me because I want to earn a living for my family as when they are old they will eventually depend on me and my brother” (Elev, form two)

Som skissert i bakgrunnskapittelet, er Tanzania et land preget av fattigdom. Til tross for et stort fokus på fattigdomsbekjempelse i Vision 2025, er det ingen som snakker om utdanning for å bekjempe fattigdom. Det kommer likevel frem at elevene ønsker å utdanne seg og få seg en jobb for å forbedre livssituasjonen, både for seg selv og for sin familie. I svarene kan det også se ut til at elevene føler et slags ansvar for å hjelpe foreldre og søsken. Dette kan nok for en ungdomsskoleelev føles som et stort press for å prestere bra på skolen. Det å ha tro på at utdanning kan hjelpe dem til å øke levestandarden for både seg selv og familien, gir økt motivasjon. I skolehverdagen observerte jeg at elevene i denne klassen hadde høy motivasjon for å gjøre det bra på tester og på eksamen. For enkelte av elevene kunne det virke som at presset for å prestere nesten var usunt. Vi opplevde at alternative undervisningsmetoder eller forsøk på å bli kjent med elevene og ha det gøy i timen, ble avslått, da elevene følte de måtte jobbe ekstra hardt ved en senere anledning. Dette fordi det var så viktig for dem å komme seg gjennom pensum på «den vanlige måten», slik at de var ordentlig forberedt til eksamen.

5.6 Utdanning for individuell utvikling

21 av elevene oppgir at utdanning er viktig for dem for å forbedre egen levestandard og for å oppnå drømmene sine. Flere av dem nevner at de ønsker å tjene penger eller oppnå drømmeyrket sitt. Som nevnt ovenfor, er yrker knyttet til moderne vestlig teknologi populære, som pilot, ingeniør og lege. Dette kan ses i sammenheng med at modernitet i Tanzania (og mange andre ikke-vestlige land) forbindes med vestlige varer og teknologi (Sanders, 2009, s. 94). Det økte fokuset på markedsøkonomi og teknologi i utviklingsvisjonen, styrker nok denne tendensen. Denne kategorien av svar, er den eneste som inneholder drømmer. Det er ingen av formuleringene i de øvrige kategoriene hvor elevene nevner drømmer.

«Because I want my dreams to come true». (Elev, form two).

Det er ikke bare individuell økonomisk suksess eller prestisje som ligger bak individuelle yrkesønsker. For mange av jentene jeg intervjuet, handler utdanning også om å oppnå selvstendighet fra menn. I Tanzania, er tidlig ekteskap vanlig, og jeg ble fortalt at for jenter som ikke er økonomisk selvstendige, oftere inngår tidlige ekteskap. For noen av jentene var derfor dette det viktigste med utdanning. Utenom gruppeintervjuet, besøkte jeg også en jenteskole hvor jeg kom i kontakt med en 18 år gammel masaaif jente, og utførte en feltsamtale. Hun bodde på internatskole mot familiens vilje, da mange masaaifamilier ikke ønsker at jenter tar utdanning. Da jeg snakket med henne om hvordan det var å dra fra familien for å ta utdanning, svarte hun «I'm making my future». For henne var utdanning eneste måten å unngå ekteskap, som hun fortalte at hun egentlig skulle ha inngått i en alder av 13 år. I byene er utdanning for jenter mer akseptert. Likevel kan forhold som tidlig graviditet og ekteskap føre til at flere jenter faller fra i de høyere trinnene på skolen (Mashaza & Majani, 2018, s. 139). En av jentene i gruppeintervjuet forteller hvorfor utdanning er viktig for henne: «Without education, no job and no independence», og flere av de andre jentene nikker bekreftende på uttalelsen hennes. En av de andre jentene forteller at «It makes people respect you. It make you to get a job». De sier det er viktig for dem å ikke være avhengig av noen andre, men å være økonomisk uavhengig før de gifter seg.

I læreboken står det at «People must participate in activities that will improve their living standards as well as develop the nation» (Abeid & Olotu, 2014, s. 49). For mange handler

utdanning om å tjene penger og få et bedre liv for seg selv. Flere av elevene nevner at de ønsker å tjene «the standard living», mens andre er mer opptatt av rikdom og drømmer. Denne læreboken bygger på Civics Syllabus for Ordinary Secondary Education Form I-IV fra 2005, hvor det står skrevet at:

The general objectives of education in Tanzania are to: a) Guide and promote the development and improvement of the personalities of the citizens of Tanzania, their human resources and effective utilization of those resources in bringing about individual and national development. (Ministry of Education and Vocational Training, 2005)

Som i mange andre land, står Tanzania fremfor en utfordring med å opprettholde en nasjonalstat basert på solidaritet og likeverd, samtidig som nasjonen integreres i det globale markedet, og oppnår økonomisk vekst. Den nyliberale diskursen karakteriseres ved deltakelse i den globale verdensøkonomien, der det er et større fokus på individet og selvforbedring, fremfor fellesgodene. Dette kommer i dag tydelig frem i utdanningspolitikken i Tanzania, med nedgang i statlig finansiering av skoler og økning i private skoler. For elever i dag, er det et økende fokus på å få kunnskap og ferdigheter som kvalifiserer dem til å delta i verdensøkonomien, og til å kunne ta ansvar for egen økonomiske utvikling, gjennom entreprenørskap. Diskursen om entreprenørskapsutdanning, med vekt på selvstendighet og økonomisk bærekraft i en markedsøkonomi, skal produsere dyktige og utdannede unge mennesker, som skal utvikle og utvide økonomien i Tanzania (DeJaeghere, 2013, s. 504-506).

In addition to calling for increased productivity through higher levels of skills and knowledge, the Vision sets out the need for a ‘developmental mindset’ that includes fostering competition, self-reliance, and a culture of saving and investment to accumulate wealth and advance development. (DeJaeghere, 2013, s. 506)

Vision 2025 bygger på ideene til det produktive, økonomiske individet, og fokuserer på det å være en aktiv deltaker i å forbedre seg selv og nasjonen. Samtidig legger visjonen vekt på en bærekraftig vekst i markedsøkonomien, som skal utvikles av et utdanningssystem som fremmer entreprenørskap, kreativitet og innovasjon (DeJaeghere, 2013, s. 504-506).

I elevundersøkelsen er det flere av elevene som svarer at de ønsker å jobbe selvstendig, her vil jeg sitere to av dem:

«It is important because it will help me to get better work, easy and fast. I will also have a good life ideas because I don't want to be employed by anybody. So my knowledge of university will help me with that». (Elev, form two)

“Education for me is important because it will help me to get best work and I will help me to employ myself, it will help me to collect information on how to be an entrepreneur. It will give me the development of my mental things”. (Elev, form two)

Vi kan se disse svarene som en refleksjon av den nye utviklingsvisjonen og vektleggingen av entreprenørskap i skolen (DeJaeghere, 2013, s. 504-506). I den nyliberale visjonen for utvikling er det individer som skal løfte seg selv ut av fattigdom og dermed bidra til nasjonens utvikling. Dette kan vi se i lys av liberalisten Adam Smiths (1723-1790) syn på egeninteresse og egoisme selve drivkraften bak økonomisk utvikling i fremgangsrrike samfunn. Påvirkningen av det globale markedet i Tanzania, har som nevnt i bakgrunnskapittelet, også hatt en innvirkning på hvordan mennesket ser på seg selv i forhold til samfunnet. I den nyliberale visjonen, som er i fokus i dag, er utviklingens tyngde hos individet (Sanders, 2008, s. 115-116). Også Nyerere var opptatt av individuell utvikling, og uttalte at Tanzania ikke har råd til å utdanne den egoistiske. Han så på investering i enkeltmennesker primært som et bidrag til samfunnet som helhet. I den nye utviklingsvisjonen er imidlertid ikke alt fellesskap fjernet. Nasjonens moralske fellesskap og utvikling er fremdeles nevnt, og Nyerere siteres. Det finnes dermed en spenning mellom utvikling basert på individuell innsats og samfunnet som moralsk fellesskap i Tanzanias Vision 2025, og vi kan se elevenes svar som refleksjoner av denne.

Det at elevene har individualistiske yrkesønsker, gjør ikke nødvendigvis at de ikke er opptatt av å hjelpe familie, eller utvikle nasjonen. Grunnene til at elevene svarer ulikt på spørsmålene, kan være flere. Det ser uansett ut til at flere av elevene, under alle kategoriene, svarer på en måte de tenker er rett, på bakgrunn av ting de har lest eller hørt. Kategorien for individuelle ønsker for utdanning, er likevel litt spesiell, da flere av formuleringene inneholder drømmer. Formuleringene her kan ikke i like stor grad spores tilbake til lærebøker, men elevene ser likevel ut til å benytte seg av de samme mønstrene når de forklarer viktigheten av utdanning.

6 Konklusjon

Denne besvarelsen har hatt som formål å undersøke følgende problemstilling:

Hvordan ser tanzanianske ungdomsskoleelever på utdanning? Og hvilken motivasjon har de for å ta utdanning?

Ut fra elevenes svar på undersøkelsen, kommer det frem at de fleste av dem ser på utdanning som et verktøy for å forbedre egen levestandard, og at dette er deres største motivasjon for å komme seg gjennom skolegangen. Dette kan en se på som en felles motivasjon, men samtidig er elevene forskjellige, og det er åpenbart ikke bare én årsak for deres ønske om å få en utdannelse. Som fremstilt i analysen, ble elevenes svar delt i de tre kategoriene med vekt på utvikling for nasjonen, for å hjelpe familie, og for individuell vekst. Trolig preget av dagens samfunnskontekst, ble flest elevsvar plassert i kategorien for individuell vekst. Dette betyr likevel ikke at å hjelpe familie, eller å bidra til utvikling i samfunnet, ikke er viktig for disse elevene. Formuleringene deres for å forklare hvorfor utdanning er viktig for dem, er preget av de samme frasene, og det ser ut til at formelle dokumenter bidrar til å forme elevenes syn på egen utdanning.

Basert på mine data, har jeg identifisert at elever ved offentlig Secondary School i Tanzania er motivert til å ta utdanning av ulike årsaker, men at den politiske konteksten samfunnet befinner seg i, spiller en stor rolle i elevenes begrunnelser for viktigheten av egen utdanning. Den liberale politikken som føres i dag, karakteriseres ved deltakelse i den globale økonomien, der det er et større fokus på individet og selvforbedring, fremfor utvikling av fellesgodene. Elevenes svar på hvorfor utdanning er viktig for dem, kan ses på som en refleksjon av den nye utviklingsvisjonen og vektleggingen av entreprenørskap i skolen (DeJaeghere, 2013, s. 504-506). I den nyliberale visjonen for utvikling, er det individene som selv skal løfte seg ut av fattigdom og dermed bidra til nasjonens utvikling. En må likevel merke seg, at den nyliberalistiske visjonen ikke er helt ulik fra Nyereres Ujamaa-politikk, da begge visjonene har som formål å flytte folket fra fattigdom til en tilstand av velstand (Sanders, 2008, s. 115-116). Det kommer gjennom undersøkelsen frem, at elevene i denne klassen har høy motivasjon for å oppnå selvutvikling og selvstendighet, samt et ønske om å oppnå bedre levestandard.

7 Litteraturliste

Aase, T.H. & Fossaskaret, E. (2007). *Skapte virkeligheter. Kvalitativt orientert metode*. Universitetsforlaget. Oslo

Abeid, R.S & Olotu, S.R (2014). *Civics for Secondary Schools Form One*. Oxford University Press: Dar es Salaam

Afrobarometer (2016/2017). Hentet fra: <http://afrobarometer.org/online-data-analysis/analyse-online>

Barnekonvensjonen. (2003). *FNs konvensjon om barnets rettigheter: Vedtatt av De Forente Nasjoner den 20. november 1989, ratifisert av Norge den 8. januar 1991: Revidert oversettelse mars 2003 med tilleggsprotokoller*. Oslo: Barne- og familiedepartementet.

Christoffersen, L. & Johannesen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Abstrakt Forlag. Oslo

Christophersen, J. (2018). Samfunnsøkonomi og levekår – et makroblick. i J. Christophersen & V. Vågenes (Red.). «*Uhuru Na Umoja*» *Samfunn og utdanning i Tanzania* (s.68-86). Bergen

Christophersen, J. (2018). Fra Nyereres til nyere tid. Tanzanias historie og utvikling før 2000. i J. Christophersen & V. Vågenes (Red.). «*Uhuru Na Umoja*» *Samfunn og utdanning i Tanzania* (s.49-68). Bergen

DeJaeghere, J. (2013). *Education, skills and citizenship: an emergent model for entrepreneurship in Tanzania*. *Comparative Education*, 49:4, 503-519. Hentet fra: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/03050068.2013.798514?needAccess=true&>

Fangen, K. (2010). *Deltagende observasjon*. Fagbokforlaget

FN-sambandet. (2019, 4. april). FNs bærekraftsmål. Hentet fra: <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

FN-sambandet. (2018a, 10. januar). Tanzania. Hentet fra: <https://www.fn.no/Land/Tanzania>

FN-sambandet. (2018b, 09. januar). Barnekonvensjonen. Hentet fra: <https://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Menneskerettigheter/Barnekonvensjonen>

FN-sambandet. (u.d). Ekstrem fattigdom. Hentet fra: <https://www.fn.no/Statistikk/Ekstrem-fattigdom>

Grimen, H. (2012). *Samfunnsvitenskapelige tenkemåter* (3.utg). Oslo

Hoas, M. (2008). «It's a matter of chance» - en kvalitativ studie av mødres meninger om utdanning for sine døtre. Hentet fra:

<https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/16077/3/Hoaasmaster.pdf>

Lema, E., Mbiliny M. & Rajani, R. (2004) *Nyerere on Education. Nyerere kuhusu Elimu*. Dar es Salaam: The Mwalimu Nyerere Foundation

Mashaza L.G. & Majani W.P. (2018). Kulturelle ulikheter og utfordringer. i J. Christophersen & V. Vågenes (Red.). «*Uhuru Na Umoja*» *Samfunn og utdanning i Tanzania* (s.103-126). Bergen

Mashaza L.G. & Majani W.P. (2018). Utdanning: utfordringer og framtidsutsikter. i J. Christophersen & V. Vågenes (Red.). «*Uhuru Na Umoja*» *Samfunn og utdanning i Tanzania* (s.126-144). Bergen

Nafstad, H.E. (2005, 1. oktober). Forholdet mellom individualisme og fellesskap: En utfordring for positiv psykologi. *Psykologitidsskriftet*. Hentet fra: <https://psykologtidsskriftet.no/fagartikkel/2005/10/forholdet-mellom-individualisme-og-fellesskap-en-utfordring-positiv-psykologi>

Nchimbi, J.J., Mafiga, M.R., Rashid, Abeid, R.S & Olotu, S.R (2017). *Civics for Secondary Schools Form Three*. Oxford University Press: Dar es Salaam

Sanders, T. (2008). Buses in Bongoland: Seductive analytics and the occult. Hentet fra: <http://www.urbanlab.org/articles/Sanders,%20Todd%202008%20Buses%20in%20Bongoland.pdf>

Sanders, T. (2009). Invisible Hands and Visible Goods: Revealed and Concealed Economies in Millennial Tanzania. i L. Haram and C. B. Yamba (Red.). *Dealing with Uncertainty in Contemporary African Lives* (s. 91-118). NORDISKA AFRIKAINSTITUTET 2009

SOS-barnebyer. (2017, 14.juni). Siste nytt fra Arusha, Tanzania. Hentet fra: <https://www.sos-barnebyer.no/siste-nytt-fra-arusha-var-2017>

Thaagard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitativ metode* (4.utg.). Bergen: Fagbokforlaget

The United Republic of Tanzania. (1999). *The Tanzania development vision 2025*. Hentet fra http://www.mipango.go.tz/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=45&Itemid=62

The United Republic of Tanzania Ministry of Education and Vocational Training. (2017). *Civics. Syllabus for Ordinary Secondary Education Form I-IV*. Tanzania institute of Education. Dar es Salaam

Unicef. (2018). Drømmer sitter i hodet – heldigvis. Hentet fra: <https://www.unicef.no/sommerkampanje>

Vågenes, V. (2018). Tanzanias geografi. i Christophersen & V. Vågenes (Red.). «*Uhuru Na Umoja*» *Samfunn og utdanning i Tanzania* (s.19-49). Bergen

Wedgwood, R (2010): Tanzania. i: P. Peterson, E. Peterson, B. McGaw (Red.). *International Encyclopedia of Education* (s. 841-846). Elsevier.

8 Vedlegg

Vedlegg 1: Signatur fra rektor

Western Norway
University of
Applied Sciences

**Western Norway University of Applied Sciences (HVL)
Faculty of Teacher Education, Culture and Sports**

Information on how teacher students at Western Norway University of Applied Sciences are conducting a study as part of their research for a Bachelor's thesis

I am a teacher student at the Western Norway University of Applied Sciences, currently in my third and final year of the course, and I will be doing my teaching practice at ██████████ Secondary School. I will be working on my bachelor's thesis in the time to come, as it is a mandatory part of my degree in teaching. The thesis will base itself on either pedagogy or a specific subject in order to highlight certain challenges of working within the educational system. The topic I have chosen for my thesis is education and dreams for the future among the students in secondary school in Tanzania. I will be collecting the data for my research during the weeks 10-12.

In this context, I plan to ask the pupils to fill in an anonymous questionnaire in class. The questions will revolve around the topic of their future plans and dreams.

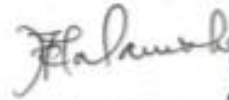
The sample chosen for this study will be pupils at ██████████ School. Seeing as the participants involved in the study are minors, consent from the Headmaster will be a necessary step prior to data collection. This study guarantees the anonymity of the pupils involved, and the information obtained will in no way be linked back to them. Nevertheless, should a pupil share sensitive information concerning their own or others identity, this informant will be instantly removed/deleted from the data collection. Information regarding the pupils that participated in the survey will not be registered.

Best regards,

██████████

Student, HVL

Signature:

██████████

Headmaster, ██████████ School

Signature:

Hvilke personopplysninger skal du behandle?

Hva er personopplysninger?

Hva er behandling?

Navn (også ved signatur/samtykke)

Ja Nei

Fødselsnummer eller andre nasjonale identifikasjonsnumre

Ja Nei

Fødselsdato

Ja Nei

Adresse eller telefonnummer

Ja Nei

E-postadresse, IP-adresse eller annen nettidentifikator

Ja Nei

Bilder eller videoopptak av personer

Ja Nei

Lydopptak av personer

Ja Nei

Gps eller andre lokaliseringsdata (elektroniske spor)

Ja Nei

Bakgrunnsopplysninger som vil kunne identifisere en person

Ja Nei

Genetiske opplysninger

Ja Nei

Biometriske opplysninger

Ja Nei

Andre opplysninger som vil kunne identifisere en fysisk person

Ja Nei

Du har oppgitt at ingen personopplysninger skal behandles i prosjektet.

Dersom du kun skal behandle anonyme opplysninger, skal du ikke melde prosjektet. Et anonymt datamateriale består av opplysninger som ikke på noe vis kan identifisere enkeltpersoner, hverken direkte, indirekte eller via e-post/IP-adresse eller koblingsrekke.

Vi gjør oppmerksom på at dette ikke er en formell vurdering, men en veiledning basert på svarene du har gitt over.

[Fortsett](#)

Education and plans for the future

- 1. What does education mean to you, and why do you think education is important for your future?**

- 2. If you have siblings, are all your siblings in school?
Please write down what your siblings and parents do for a living.**

- 3. Do you think that boys and girls in Tanzania have the same opportunities in education?**

Yes

No

I don't know

- 4. Do you have a role model? Please write down who it is and why you look up to this person.**

-
5. Do you want to go to university when you are finished with secondary school? If yes, write down why.

6. What does your parents want you to do when you get older?

7. Please draw a picture of your dream job in the box under and write down why you want this job and why this job is important to you.